

Nyhetsbrev till Användarrådet

Vad har hänt inom den officiella statistiken på Energimyndigheten och SCB under 2019?

Arbete med statistikprocessen

Energimyndigheten har under året gjort en översyn av sin interna statistikprocess i ett första steg att synliggöra och identifiera hur vi jobbar och vad vi lägger mest tid på. Detta blir en del av ett kontinuerligt arbete med att effektivisera och harmonisera myndighetens arbete inom den officiella statistiken.

Översyn av föreskrifterna

Energimyndigheten har gjort en genomgång av föreskriften STEMFS 2016:5 som beskriver insamlingen av uppgifter till hela energistatistiken. Föreskriften innehåller uppgifter som 20 stycken olika undersökningar samlar in och är ett stort och gediget dokument. Det har identifierats ett behov av att dela upp denna föreskrift i ca 17 föreskrifter för att öka användarvänligheten och harmonisera arbetet med föreskriften till statistikprocessen. Målet är att uppgiftslämnarna enklare ska kunna se en samlad överblick av vilka uppgifter de är skyldiga uppgi. De nya föreskrifterna avspeglar insamlingen knuten till en eller flera statistikprodukter. Under hösten kommer 7 nya föreskrifter att komma ut på remiss för att ersätta motsvarande paragraf i STEMFS 2016:5.

Månadsbränsleundersökningen – läget

Energimyndigheten har tillsammans med SCB varit ute på företagsbesök hos de största aktörerna. Vi har identifierat flera förbättringar, men också osäkerheter i dataunderlagen till Månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik som påverkar statistikens kvalitet. Energimyndigheten genomför tillsammans med SCB olika aktiviteter för att förbättra kvaliteten. Det handlar om jämförelser med andra datakällor och justeringar av tidigare lämnade uppgifter. Reviderade uppgifter publicerades den 19 november. Ändringar och tillägg av variabler i blanketten kommer att införas avseende januari 2020. Statistiken kan komma att revideras ytterligare under 2020.

Uppdelning mellan transportsektorn och arbetsmaskiner

Ett utvecklingsprojekt har genomförts under året för att förbättra fördelningen av användningen av motorbensin, diesel och biodrivmedel mellan transporter och arbetsmaskiner. Genom att använda vissa dataunderlag från utsläppsstatistiken från SMED och data från SMHI kring inrikes sjöfart har en bättre fördelning kunnat göras samtidigt som skillnaderna mellan energistatistiken och utsläppsstatistiken minskar för berörda sektorer. En metod för biodrivmedel har utvecklats där biodrivmedel inte som tidigare enbart allokeras till transporter. Metoderna implementeras till årliga energibalanser som publiceras i december. Revidering av tidigare uppgifter kommer att ske från och med 2005.

Produktsidor för statistiken

Energimyndigheten har under året skapat en gemensam webbingång till myndighetens statistik och lanserade under hösten under denna ingång en ny webb för den officiella statistiken. Statistiken redovisas per statistikprodukt som kan nås antingen genom att direkt välja statistikprodukt i en lista, eller att söka upp statistikprodukt via olika ämnesområden. På varje produktsida redovisas statistiken med tillhörande dokumentation.

Ingång till den officiella statistiken:

<http://www.energimyndigheten.se/statistik/den-officiella-statistiken/>

Exempel på produktsida:

<http://www.energimyndigheten.se/statistik/den-officiella-statistiken/statistikprodukter/arligen-energibalans/>

Solelsproduktion och prognos

Energimyndigheten har under året skapat en metod för beräkning av elproduktion från nätanslutna solcellsanläggningar. Beräkningen baseras på insamlade uppgifter från den officiella statistiken och elcertifikatsystemet. Elproduktionen beräknas månadsvis baserat på en prognos för utbyggnaden av solcellsanläggningar.

Elanvändning i vägtrafik

Energimyndigheten har under året i ett utvecklingsprojekt uppdragit åt Trafikverket att via deras modelleringsverktyg HBEFA ta fram statistik över elanvändningen till vägtransporter. Statistiken som baseras på en bottom-up-modellering kommer att publiceras som officiell statistik och täcker således denna tidigare vita fläck.

Förstudie om förbättrad gasstatistik

Energimyndigheten har under hösten planerat för att efter årsskiftet dra igång en förstudie om förbättrad gasstatistik. Den officiella statistiken om gas har statistiska differenser som behöver utredas och arbetsmetoder behöver förbättras. En dialog förs med Energigas Sverige och SCB för att med gemensamma kunskaper förbättra statistiken. Både naturgas och biogas är under utveckling och

vi är i behov av att kunna följa gasmarknaden med objektivt och kvalitetssäkrad statistik.

Målbilden för den officiella statistiken

Under 2019 har ett arbete pågått inom Rådet för den officiella statistiken (ROS) om att ta fram en målbild för hela systemet med den officiella statistiken i Sverige. Målbilden för 2025 antogs av rådsmötet den 10 oktober, där b.l.a. Energimyndighetens generaldirektör Robert Andrén deltog. I korta drag är målbilden formulerad så här:

Målbilden kommer att åtföljas av framtagande av enskilda aktiviteter under nästkommande år. En styrgrupp kommer att tillsättas för att driva på arbetet. Energimyndigheten är anmäld till styrgruppen.

Inom ROS har också frågan om översyn av delområden för statistiken tagits upp för diskussion. Energimyndigheten har spelat in ett behov av att se över statistik på infrastrukturområdet. I handlingsplanen för arbetet med målbilden som ROS antagit ingår detta som en aktivitet och flera myndigheter behöver vara med i arbetet. Ur handlingsplanen:

3. Utredda möjligheterna att tillhandahålla Infrastrukturstatistik för Sverige som är gränsöverskridande för flera ämnesområden där följande myndigheter utreder tillsammans.

- Energimyndigheten (sammankallande)
- Trafikanalys
- Naturvårdsverket
- SCB

Aug 2020

Förbättringar av energiprisstatistiken

Priser på elenergi och på överföring av el (nättariffer) (EN0301) och Energipriser för naturgas och el (EN0302) ska slås samman till *El- och gaspriser, avtalsfördelning samt rörlighet på el- och gasmarknaden* (EN0301). Insamling och granskning av variabelvärden ska migreras till SCB:s standardverktyg Triton, och ramförfarandet ska ses över för båda delarna.

Preliminära planer inför 2020:**Förstudie att hitta alternativa källor för statistik över användning av diesel, eldningsolja, gasol och el i jordbruk (SCB)**

SCB har kontaktat Skatteverket för att få del av uppgifter om återbetalning av punktskatt avseende bränslen och el för jord- och skogsbruk, vilket verkar vara möjligt. En förstudie planeras för att jämföra data från Skatteverket med insamlade data från jordbrukare avseende 2018, i syfte att kunna ersätta en del av direktinsamlingen för *Energianvändning i jordbruket* med administrativa data.

Energistatistik för fritidshus

Vi har på Energimyndigheten valt att prioritera ner en särskild undersökning av energianvändningen av fritidshus som skulle ha gjorts 2020. Vi bedömer att det finns andra områden som är högre prioriterade.

Energistatistik för flerbostadshus och Energistatistik för lokaler

Under 2020 kommer Energimyndigheten att genomföra urvalsundersökningar för Energistatistik i flerbostadshus och Energistatistik i lokaler. Urvalsundersökningarna genomförs inte varje år utan de år de inte genomförs så modellskattas statistiken fram baserat på tidigare urvalsundersökningar.

Användarkartläggning Kommunal och regional energistatistik (KRE)

Att göra energistatistik på kommunal nivå samt med den detaljnivå som KRE idag görs är förenat med stora kostnader, både för Energimyndigheten som producent liksom för de uppgiftslämnande företagen. KRE har även mycket sekretessprickar, vilket gör den svåransvänd. Därför planerar Energimyndigheten att göra en användarkartläggning för att förstå vad i KRE som används, hur det används och med vilket syfte. Ett första steg är att sammankalla GRUS (gruppen för regional- och kommunal utveckling av energistatistiken) i början av 2020 för en diskussion kring användarbehovet.

Fortsatt utveckling månadsbränslet

Från och med insamlingen av data för perioden januari 2020 kommer en split mellan diesel och eldningsolja 1 att införas då efterfrågan har varit hög både internt och externt. Uppgifter avseende mottagna och levererade mängder mellan företag som är rapporteringsskyldiga kommer också att återinföras. Det sker många transaktioner mellan bolag och det har visat sig att uppgifterna inte balanserar på totalen. Produktion av halvfabrikat kommer även det att återinföras då det har varit alldeles för hög uppgiftslämnarbröda att rapportera alternativa flöden. Vi tittar också på att förenkla rapporteringen av olika inblandningar i

drivmedel och göra detta mer lättöverskådligt men har ännu inte beslutat hur detta ska hanteras på bästa sätt.

Rederiundersökning

Energimyndigheten kommer att uppdra SCB att genomföra en undersökning där svenska rederiers bränsleanvändning undersöks. Detta för att få en bättre bild av energianvändningen för inrikes sjöfart och fördelningen mellan olika sjöfartsbränslen. Denna undersökning används tillsammans med modelleringsresultat från SMHI:s Shipair som ger den totala energianvändningen för inrikes sjöfart medan denna rederiundersökning genererar den energianvändning som går till persontransporter inom inrikes sjöfart.

Biodiesel till bantrafik

Energimyndigheten ämnar samla in och publicera uppgifter om biodieselanvändningen inom bantrafiken. Insamlingen görs av Trafikverket. Historiskt har insamlingen endast innehållit uppgifter om total dieselanvändning, men framöver vill vi även fånga in de biodieselmängder som används inom bantrafiken för att bättre kunna allokera de biodrivmedelsmängder som används inom Sverige.

Vad händer inom EU som påverkar statistiken?

Europeiska kommissionen DG Eurostat hade sitt möte i ESWG i ämnesområdet energi den 7-8 november. Mötet ledes av Eurostats enhet över energi.

De viktigaste frågorna från dagordningen var följande:

1. Eurostats genomgång av hur statistikregleringen kan bidra med energistatistik till översynen av Energiunionen. Eurostat hade tagit fram förslag på tio prioriterade områden:

1. Data on electricity and heat production by sector (in order to identify explicitly e.g. production of renewable energy in each sector, including decentralised production in households)

2. Detailed breakdown of solid biofuels data included in Annex IX of the Regulation on the governance of the Energy Union

3. Data on the use of renewable energy for cooling purposes

4. Monitoring of non-energy use of certain renewable fuels (e.g. bio-bitumen, bio-lubricants, etc.)

5. Monitoring of transformation processes involving renewables (e.g. renewable electricity to produce hydrogen or e-fuels)

6. Incorporation of new fuels in energy statistics as soon as they become relevant (e.g. hydrogen, synthetic liquid and gaseous fuels, etc.)

7. *Data on energy storage (e.g. large-scale batteries)*
8. *Full disaggregation in annual data of ambient heat captured by heat pumps*
9. *Dissemination of efficiencies of energy production and transformation processes*
10. *Methodological developments, e.g. discussions on a clear definition of building (for energy statistics purposes), which should be compatible with other EU legal texts*

Eurostat har ambitionen att ta fram en handlingsplan innan sommaren 2020 för att kunna samla in denna information.

2. Detaljerad slutanvändning av energi inom sektorerna hushåll, industri som blir obligatorisk från och med nästa år. För transport, service och lokaler kommer förslag på rapportering komma. Mer detaljerad slutanvändning kan komma att föreslås (jordbruk m.m.).
3. Crude oil-importregistret är för närvarande frivilligt men Eurostat behöver fler frivilliga för att kunna analysera utmaningarna. Eurostat vill ha återkoppling på orsakerna varför man inte frivilligt vill besvara och rapportera in innan den 20 december i år.
4. Eurostat föreslår en Task force inom energi över metoder och framtida rapportering samt en för tidiga energibalanser. 21 november ska medlemsländerna nominera deltagare. Energimyndigheten har nominerat två experter.

De flesta dagordningspunkter kan kommenteras skriftligt fram till och med sista februari 2020. För dagordningspunkten om crude oil ska kommentarer lämnas den 20 december 2019.

Förslag till syfte med Energimyndighetens användarråd

Bakgrund

Energistatistikens användarråd har funnits med under många år för att stödja utvecklingen av statistiken. Under 2019 har ett arbete påbörjats för att se över arbetsformerna för energistatistiken inklusive användarrådet. Ett led i detta arbete var att hålla en workshop på användarrådet den 24 maj 2019 med målet att fånga upp synpunkter och önskemål från användarrådets medlemmar angående rådets innehåll. Energimyndigheten har utifrån den diskussionen tagit fram ett förslag på syfte för användarrådet. Ambitionen är att syftet kan fastslås på användarrådet den 6 december 2019.

Syfte

Syftet med Energimyndighetens användarråd är att skapa ett system med organiserade användar- och kundkontakter för att löpande ge Energimyndigheten kunskap och råd om nya och förändrade statistikbehov samt kunna konsultera för att få förankring för förändringar i energistatistiken. Ett nyhetsbrev med information om vad som händer kring energistatistiken skickas ut i förväg till deltagarna i rådet där rådets möten är till för att svara på frågor och fånga upp synpunkter. Även föregående protokoll och underlag för rådgivande punkt skickas ut så att deltagarna kan stämma av hos den organisation/myndighet man representerar.

Användarrådet har varje år två möten. För att få möjlighet att använda användarrådet i arbetet med att ta fram förändrad statistik bedömer Energimyndigheten att användarråden bör ligga i februari/mars respektive september/oktober. Diskussionerna dokumenteras i minnesanteckningar. Frågor som inte kan besvaras på sittande möte sammanställs i minnesanteckningarna och följs upp på nästkommande möte. Underlag inför mötena ska skickas ut senast 5 arbetsdagar innan mötet.

Energimyndigheten är såväl ordförande som sekreterare i användarrådet.

Elstatistiknämnden är ett utskott till användarrådet som har ett årligt möte med syfte att överlägga om frågor rörande den officiella elstatistikens metod, framställning och användning. Nämndens deltagare är representanter från Statens energimyndighet, Statistiska centralbyrån, Energiföretagen Sverige, Energimarknadsinspektionen och Svenska Kraftnät.

Förslag på dagordning

- Föregående mötesprotokoll

Ledamöterna har möjlighet att följa upp frågorna på mötet eller skriftligen inför mötet.

- Frågor på nyhetsbrevet

På mötet ges möjlighet för ledamöterna att ställa frågor på informationen.

- Övrig information

Informationsärenden av större karaktär kommer även fortsättningsvis att tas upp på mötet.

- Rådgivande diskussionspunkt

Här tar Energimyndigheten upp statistikutvecklingsfrågor där det finns behov av råd och användarnas synvinkel på problemställningar inom utvecklingen av energistatistiken. Användarrådets ledamöter har möjlighet att inkomma med förslag på frågor att diskutera.

- Nästa mötesdatum

Datum för nästkommande användarråd beslutas.

För fördjupningar om enskilda frågor ser Energimyndigheten en möjlighet att separata möten hålls. Deltagarna i användarrådet inbjuds att lyfta sådana behov till Energimyndigheten.

Vad ska prioriteras när vi utvecklar energistatistiken?

Bakgrund

Vad är officiell energistatistik?

Inom den officiella energistatistiken har vi idag 29 officiella energistatistikprodukter, som bygger på 20 undersökningar, snart 21. På basis av dessa undersökningar görs ca 80 publiceringar årligen. Därutöver görs ca 90 rapporteringar årligen inom ramen för den internationella rapporteringen till Eurostat, där EU:s energistatistiklagstiftning ligger till grund. Utöver de rapporteringar som görs inom den officiella EU-statistiken gör Energimyndigheten en rad andra statistikrapporteringar till olika internationella organ vilka dock inte anses vara del av den officiella statistiken även om de kan innehålla officiell statistik.

Totalt beräknar vi att antalet uppgiftslämnare till den officiella statistiken är mellan 15 000 och 20 000 stycken.

Den svenska lagstiftningen anger endast inom vilka områden officiell energistatistik ska tas fram. I dagsläget är dessa s.k. statistikområden energibalanser, energianvändning och tillförsel samt energiprisutveckling och är angivna i förordningen om officiell statistik.

Vad är målet för den officiella energistatistiken?

Vi har för den officiella energistatistiken på Energimyndigheten tagit fram som mål att vi ska leverera officiell energistatistik som samhället har behov av, och i enlighet med internationella krav. Statistiken ska ge en rättvisande bild av energisystemet och dess förändring över tiden.

Vi ser att behoven ute i samhället är stora, samtidigt har vi begränsat med resurser för att ta fram energistatistik, och det finns mål om minskad uppgiftslämnarbörda för den officiella statistiken som helhet. Därutöver omfattas uppgifterna som hämtas in för att framställa den officiella statistiken som huvudregel av absolut sekretess. Detta ger uppgiftslämnarna en grund för

Datum
2019-11-26

förtroende för att uppgifterna skyddas, vilket ger förutsättningar för god svarsfrekvens och god svars kvalitet. Samtidigt påverkar det vilka önskemål på statistik som vi kan möta.

När vi vill utveckla den officiella energistatistiken hamnar vi ofta i en avvägning mellan olika önskemål och krav. Det kan vara mellan frågor såsom detaljeringsgrad i såväl innehåll som geografisk uppdelning i förhållande till uppgiftslämnarbörda. Även kostnad kontra nytta av ökad detaljeringsgrad är avvägningar som måste göras. Vi vill gärna föra en strategisk diskussion med er i användarrådet med syfte att ge oss vägledning framåt.

Diskussionsfrågor

Inför mötet vill vi att ni funderar över följande frågor:

Vad anser ni är den officiella energistatistikens ansvar att följa i/inom den pågående energiomställningen?

Vilka områden ser ni att vi bör prioritera och prioritera bort?

Hur ska vi tänka mellan kraven på lokal och regional statistik i förhållande till uppgiftslämnarbörda?

Hur ska vi prioritera mellan kraven på hög detaljeringsgrad i förhållande till uppgiftslämnarbörda?